

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/38/2023
Identifikačné číslo spisu:	8114011056
Dátum vydania rozhodnutia:	04.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8114011056.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Dušana Szabóa a JUDr. Dušana Krč - Šeberu, v trestnej veci obvineného Bc. V. O., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 4. júna 2025 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. septembra 2018, sp. zn. 5 To 29/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Bc. V. O. o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 13. septembra 2016, sp. zn. 1 T 100/2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozsudok súdu prvého stupňa“) uznal obvineného Bc. V. O. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

„dňa 1.3.2014 v čase okolo 02.50 hod. v X. na Z. F. č. X, na terase herne s barom, ktorej prevádzkovateľom je spoločnosť Balhome, s.r.o. so sídlom Prešov, Námestie mieru č. 1, IČO: 47500689, v stave stredne ťažkej až ťažkej opitosti a po predchádzajúcom verbálnom a fyzickom konflikte s X. F., z bezprostrednej blízkosti jedenkrát na tohto vystrelil zo zbrane zn. GLOCK 22 Gen 4, v.č. Q. (preukaz zbrane B. na skupinu „A, E“, vydaný 18.12.2013 OR PZ Prešov), ktorú mal v tom čase pri sebe a to na základe zbrojného preukazu č. T., vydaného na skupiny „A, E, F“ dňa 18.12.2013 OR PZ Prešov, s dobou platnosti do 25.1.2023, na čo X. F. chrbtom padol na podlahu terasy, čím mu takto svojím konaním spôsobil strelné poranenie a to priestrel krku a hrudníka, s poranením pažeráka, priedušnice, 7. krčného stavca, 1. hrudníkového stavca s poranením miechy, s bezprostredným ohrozením života a ochrnutím dolných končatín so stratou citlivosti v rozsahu od 3. hrudníkového stavca smerom k nohám.“

2. Okresný súd obvinenému podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, na výkon ktorého

ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil obvinenému aj trest prepadnutia veci - a to zbrane - samonabíjacej pištole zn. GLOCK 22, Gen 4, v. č. Q a podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku aj povinnosť nahradiť poškodenému X. F. škodu vo výške 28.328,- Eur, poškodenej Union zdravotná poisťovňa a. s. škodu vo výške 10.942,48 Eur a so zvyškom nároku na náhradu škody poškodeného X. F. podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal na občianske súdne konanie.

3. Zároveň súd prvého stupňa podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku obvineného oslobodil spod obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry Prešov č. Kv 36/14/7700 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, ktorý mal obvinený spáchať na skutkovom základe tam uvedenom.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 21. marca 2017, sp. zn. 5 To 42/2016 na podklade odvolania prokurátora Krajskej prokuratúry Prešov (ďalej len „prokurátor“) podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol obvinený uznaný za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, vo výroku o treste a o náhrade škody a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uznal obvineného vinným z pokusu obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe v rozsudku uvedenom. Krajský súd za to obvinenému podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona odvolací súd uložil obvinenému aj trest prepadnutia veci, a to zbrane - samonabíjacej pištole zn. GLOCK 22, Gen 4, v.č. Q a podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona, § 78 ods. 1 Trestného zákona taktiež ochranný dohľad na 2 (dva) roky. Zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému X. F. škodu vo výške 28.328,- Eur, poškodenej Union zdravotná poisťovňa a. s. škodu vo výške 10.942,48 Eur a so zvyškom nároku na náhradu škody poškodeného X. F. podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal na civilný proces. Krajský súd podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol.

5. Na podklade dovolania obvineného Najvyšší súd Slovenskej republiky, rozsudkom zo 4. júla 2018, sp. zn. 3 Tdo 29/2018 (ďalej tiež „1. rozhodnutie o dovolaní“) rozhodol tak, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 21. marca 2017, sp. zn. 5 To 42/2016 z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, bol porušený zákon v ustanoveniach § 14 ods. 1 Trestného zákona a § 145 ods. 1 Trestného zákona v neprospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok krajského súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Prešove, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky v 1. rozhodnutí o dovolaní dospel k záveru, že krajský súd v snahe správne kvalifikovať konanie obvineného ako pokus trestného činu vraždy podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Trestného zákona, opomenul upraviť skutkovú vetu vo svojom rozsudku tak, aby zodpovedala použitej právnej kvalifikácii, čím závažným spôsobom porušil zákon v neprospech obvineného - právna kvalifikácia nezodpovedá skutkovej vete. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd v tejto časti konštatoval naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Zároveň upozornil na to, že pre nové konanie platí zásada zákazu „reformatio in peius“, t. j. zásada zákazu zmeny k horšiemu podľa § 391 ods. 2 Trestného poriadku, nakoľko napadnuté rozhodnutie bolo zrušené len v dôsledku dovolania podaného v prospech obvineného.

7. V nadväznosti na to, Krajský súd v Prešove rozsudkom z 13. septembra 2018 sp. zn. 5 To 29/2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) na podklade odvolania prokurátora podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol obvinený uznaný vinným zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, vo výroku o

treste a o náhrade škody. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uznal obvineného vinným zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

„dňa 1.3.2014 v čase okolo 02.50 hod. v X. na Z. F. č. X, na terase herne s barom, ktorej prevádzkovateľom je spoločnosť Balhome, s.r.o. so sídlom Prešov, Námestie mieru č. 1, IČO: 47500689, v stave stredne ťažkej až ťažkej opitosti a po predchádzajúcom verbálnom a fyzickom konflikte s X. F., zo vzdialenosti 30 - 120 cm na tohto vystrelil z legálne držanej zbrane zn. GLOCK 22 Gen 4, v.č. Q na čo X. F. chrptom padol na podlahu terasy, čím mu takto svojím konaním spôsobil strelné poranenie a to priestrel krku a hrudníka, s poranením pažeráka, priedušnice, 7. krčného stavca, 1. hrudníkového stavca s poranením miechy, s bezprostredným ohrozením života a ochrnutím dolných končatín so stratou citlivosti v rozsahu od 3. hrudníkového stavca smerom k nohám."

8. Krajský súd za to obvinenému podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 3 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obvinenému uložil trest prepadnutia vecí, a to zbrane - samonabíjacej pištole zn. GLOCK 22, Gen 4, v.č. Q Zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému X. F. škodu vo výške 28.328,- Eur, poškodenej Union zdravotná poisťovňa a.s. vo výške 10.942,48 Eur a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodeného X. F. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces. Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol.

9. Proti naposledy označenému rozsudku krajského súdu podal obvinený, prostredníctvom obhajcu JUDr. Ľuboša Petrovského, 10. novembra 2021, vo svoj prospech dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

10. V písomných dôvodoch podaného dovolania obvinený namietal neprávny postup odvolacieho súdu spočívajúci v tom, že neaplikoval v danej trestnej veci ustanovenie § 25 Trestného konania ako okolnosť vylučujúcu protiprávnosť činu vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku dôvodiac, že krajský súd nesprávne posúdil primeranosť jeho obrany voči útoku v súhrne všetkých kritérií s prihliadnutím na osobitosti prípadu. V kontexte uvedeného dovolateľ poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k otázke posudzovania podmienok nutnej obrany ako okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu a vyjadril nesúhlas so závermi krajského súdu, ktoré považoval za svojvoľné a účelové, s tým, že predostrel vlastné úvahy a právne závery. Namietal ďalej, že v prípade, ak v rámci dokazovania nebolo možné ustáliť niektoré okolnosti, na základe ktorých sa určuje celkom zjavná neprimeranosť obrany, mal odvolací súd vychádzať zo zásady „in dubio pro reo" (v pochybnostiach v prospech obvineného).

11. V kontexte uvedeného, podporne citujúc judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky (Rt 47/1995, Rt 41/1980, Rč 14/1999, Tr 18/1996), ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 66/2006, obvinený uviedol, že Trestný zákon používa pojem zjavne neprimeraná, čo znamená, že obrana nemusí byť proporcionálna útoku, môže byť neprimeraná útoku, dokonca aj zrejme neprimeraná útoku. Vylúčenie iba celkom zjavnej neprimeranosti obrany útoku dáva obrancovi široké oprávnenia zakročiť proti útoku výraznejšie, než ako je vedený samotný útok, opierajúc sa o zásadu, že riziko vyvolané útokom musí znášať útočník, pretože, ak má byť obrana účinná, musí byť intenzívnejšia ako útok. Pri posudzovaní primeranosti nutnej obrany sa, podľa názoru obvineného, musí prihliadať na objektívne hľadisko, t. j. aká bola reálna situácia a rovnako subjektívne hľadisko, t. j. ako sa situácia javila obrancovi, pričom v prospech obrancu sa musí zohľadniť to, že obranca stret nechcel, je útokom zaskočený, má strach, zachvacuje ho zmätok, väčšinou nie je na útoku pripravený a na rozhodovanie ako reagovať nemá dostatok času s tým, že kritérium primeranosti vzťahujúce sa na spôsob útoku sa posudzuje s ohľadom na intenzitu, použité prostriedky, možný následok útoku, čo znamená, že s ohľadom na ďalšie okolnosti pri útoku smerujúceho k ublíženiu na zdraví menšej intenzity, nemožno útočníka zabiť a ťažkú ujmu mu možno spôsobiť, iba ak z nej nebudú trvalé následky. V nadväznosti na to, obvinený vyjadril názor, že s prihliadnutím na osobitosti daného prípadu, a to konkrétne - útok

dvoch, podstatne vyšších a fyzicky zdatnejších osôb (okolnosti vzťahujúce sa na osobu útočníka - pozn.); smerovanie útoku - hlava obvineného ako životne dôležitý orgán; miesto útoku - na odlahlom mieste, bez prítomnosti ďalších osôb, bez pohybu osôb; čas útoku - o 2.50 hod ráno a okolnosti vzťahujúce sa na osobu obrancu (obvineného) - stav stredne ťažkej opitosti, nižší vzrast, v danom prípade išlo o nutnú obranu v kontexte ustanovení § 25 ods. 2 Trestného zákona.

12. Obvinený ďalej uviedol, že v prípade neprimeranosti nutnej obrany podľa ustanovenia § 25 ods. 3 Trestného zákona, Trestný zákon posilnil zohľadňovanie subjektívneho obrancovho pohľadu v zmysle jeho beztrestnosti pri subjektívne odôvodnených prípadoch prekročenia nutnej obrany s tým, že rozrušenie sa chápe ako stav, v ktorom osoba nie je schopná myslieť, alebo konať pre ňu úplne typickým spôsobom. Trestný zákon demonštratívne uvádza faktory, v dôsledku ktorých môže vzniknúť silné rozrušenie, a to (i) zmätok (rozpoloženie, kedy obranca nevie, alebo nechápe, čo sa okolo neho deje, v dôsledku toho reaguje priveľmi pasívne, alebo aktívne), (ii) strach (obava o život alebo zdravie), (iii) zľaknutie (krátkodobý intenzívny pocit ohrozenia). V kontexte uvedeného uzavrel, že aj v prípade, ak by bola jeho obrana celkom zjavne neprimeraná útoku, jeho konanie by nebolo trestným činom, vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu.

13. Vo vzťahu k výroku o treste obvinený uviedol, že odvolací súd postupoval v rozpore s ustanovením § 34 Trestného zákona. Podľa názoru dovolateľa uloženie trestu na hornej hranici nezodpovedá zásadám pre ukladanie trestu zakotveným v § 34 Trestného zákona, vzhľadom na to, že následok trestného činu je len jedným z demonštratívne, v ustanovení § 34 ods. 4 Trestného zákona uvedených kritérií pre ukladanie trestu, popri spôsobe spáchania činu, zavinení, pohnútke, príťažujúcich okolnostiach, poľahčujúcich okolnostiach, osobe páchatela, jeho pomeroch a možnostiach jeho nápravy, pritom všetky ostatné kritériá svedčia v prospech uloženia trestu na dolnej hranici trestnej sadzby, a teda odvolací súd nemal zákonný dôvod ukladať trest na hornej hranici trestnej sadzby. Obvinený ešte namietal, že následok trestného činu vo forme ťažkej ujmy na zdraví sa pri trestnom čine ublíženia na zdraví premieta do právnej kvalifikácie skutku a do trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom, pričom podľa ustanovenia § 38 ods. 1 Trestného zákona nie je možné tú istú skutočnosť pričítať v neprospech obvineného viackrát.

14. V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozhodnutím krajského súdu, ako aj rozhodnutím okresného súdu bol porušený zákon, zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa (§ 386 ods. 2 Trestného poriadku) a súčasne zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ktoré vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

15. K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „prokurátor“), ktorý vyslovil názor, že v prejednávanej veci nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Vo vzťahu k výhrade obvineného spočívajúcej v otázke ne/správneho posúdenia primeranosti jeho obrany voči útoku v súhrne všetkých kritérií s prihliadnutím na osobitosti prípadu, prokurátor s poukazom na skutkový stav ustálený súdmi nižšieho stupňa (ktorý podrobne rozviedol - pozn.) uviedol, že konajúce súdy sa vo svojich rozhodnutiach zaoberali splnením zákonných podmienok konania v nutnej obrane, pričom ich závery považoval za zákonné a vecne správne.

16. K ďalšej námietke obvineného týkajúcej sa výmery uloženého trestu, prokurátor uviedol, že vzhľadom na povahu a závažnosť konania obvineného, ktoré viedlo k závažnému trvalému následku u poškodeného F. (ochrnutie dolných končatín s potrebou doživotnej starostlivosti zo strany druhej osoby), bolo v intenciách ustanovenia § 34 ods. 4 Trestného zákona uložiť trest v hornej polovici trestnej sadzby, keďže v rámci takto určeného trestu bola zohľadnená ochrana spoločnosti pred páchatelom, a to vrátane individuálnej a generálnej prevencie.

17. Prokurátor preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, pretože nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného

poriadku.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal splnenie procesných podmienok na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako obvinený využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

19. V prvom rade najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania (R 57/2007-II.). Dovolanie má byť skutočne len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Trestného poriadku). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Trestného poriadku. Preto možnosti podania dovolania sú obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

20. Inak povedané jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 67/2018, 4 Tdo 17/2019, 4 Tdo 23/2019, 5 Tdo 85/2017, 5 Tdo 7/2020).

21. Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúmvava v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmvané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom [vždy však platí, ako to už bolo vyššie uvedené, že najvyšší súd v rámci dovolacieho konania preskúmvava len tie najzásadnejšie chyby právneho charakteru, vymedzené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku, teda nie všetky chyby], ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu potom zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a povinnosť obsahovo namietat' skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

22. Zároveň je potrebné uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného

poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (R 120/2012).

23. Obvinený v podanom dovolaní namieta naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

24. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho/miernejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda situácia, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 29/2018, 2 Tdo 6/2019, 5 Tdo 48/2018).

25. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku naplnia aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napríklad nedostatočné posúdenie premlčania trestného stíhania (§ 87 Trestného zákona), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Trestného zákona) a pod., i ukládanie trestu podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku. Posúdenie, či je potrebné použiť ustanovenie o okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), je priamou otázkou právnej kvalifikácie skutku (trestnosti dotknutého činu), nie otázkou použitia iných hmotnoprávnych ustanovení, ktorá však spadá pod ten istý dovolací dôvod, teda pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ďalej je potrebné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

26. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné

chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Ani extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keďže pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (R 14/2015-III).

27. Najvyšší súd pripomína, že pre možnosť posudzovania podmienok nutnej obrany alebo putatívnej obrany, ako okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu v dovolacom konaní, by zistený skutok musel obsahovať skutkové okolnosti svedčiace na možnosť konania obvineného v nutnej obrane alebo v putatívnej obrane. Za tejto situácie by bol dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku naplnený vtedy, ak by také okolnosti boli nesprávne právne vyhodnotené, t. j. ako nespĺňajúce kritériá uvedené v § 25 Trestného zákona, hoci v skutočnosti by ich spĺňali (R 47/2014-III.).

28. Aplikujúc tento judikovaný záver na posudzovaný prípad dovolací súd konštatuje, že z vymedzenia skutku tak, ako bol naformulovaný odvolacím súdom (vychádzajúc zo skutkových záverov ustálených súdmi nižšieho stupňa, ktoré nie je už oprávnený skúmať a meniť), nevyplyvajú skutkové okolnosti svedčiace o možnosti konania obvineného v nutnej obrane.

29. Bez relevancie tak zostáva opakovane zdôrazňovaná obrana obvineného spočívajúca v jeho tvrdeniach o okolnostiach, ktoré majú svedčiť v prospech jeho záveru, že odvracal priamo hroziaci alebo trvajúci útok, pretože dovolací súd nemá možnosť, ako to už bolo vyššie opakovane uvedené, hodnotiť dôkazy vykonané súdmi v pôvodnom konaní za účelom preverenia dôvodnosti takto nastolenej obrany obvineného, pokiaľ dovolacie konanie bolo vedené na podklade dovolania obvineného (nie ministra spravodlivosti).

30. Pritom súdy nižšieho stupňa dali obvinenému dostatočnú odpoveď na jeho výhrady k neuplatneniu § 25 Trestného zákona, keď súd prvého stupňa vo svojom rozsudku uviedol, že dospel k záveru, že konanie obvineného bolo celkom zjavne neprimerané útoku, najmä jeho spôsobu, keď voči nemu pri útoku nebola použitá zbraň a krajský súd v napadnutom rozsudku okrem iného doplnil, že vzdialenosť ústia hlavne od poškodeného, skutočnosť, že obvinený držal zbraň v napriamenej ruke, poloha poškodeného, v ktorej sa mal nachádzať v čase výstrelu, smer streľby zdola nahor a rozsah objektívne zistených poranení u obvineného nepoukazujú na priamo hroziaci útok zo strany poškodeného na obvineného. Odvolací súd ďalej dôvodil, že vychádzajúc najmä z ustáleného rozsahu útoku na obvineného v rámci tohto konfliktu, ktorý bol výrazne nižší ako ho popísal obvinený zrejme v snahe zmierniť svoje konanie a streľba zdola nahor preukazujú, že poškodený po tom, čo udel obvineného, ostal v stojacej polohe a obvinený spadol na zem, pričom práve vtedy, keď sa obvinený nachádzal na zemi, respektíve pri zemi, došlo k streľbe z jeho strany na poškodeného, čomu zodpovedá aj smer a uhol dráhy strely určenej podľa zástrelu zaisteného na drevenom ráme. Krajský súd tiež uviedol, že zo vzájomnej polohy obvineného a poškodeného a zo spôsobu streľby obvineným vyvodil, že išlo o streľbu na cieľ, keďže obvinený vybral zbraň z puzdra upevneného na nohaviciach a s napriamenou rukou vystrelil v smere na poškodeného do jeho hornej časti tela, pričom ďalšie zistenia zodpovedajú tomu, že odbrzdené správanie sa obvineného bolo spojené s požitím alkoholu v kritickej situácii, ktorú mohol vnímať ako ohrozujúcu, avšak ju nesprávne vyhodnotil a nesprávne reagoval bez zhodnotenia všetkých okolností prípadu. Súdmi nižšieho stupňa teda obvinenému vysvetlili, prečo jeho konanie nepovažovali za konanie v nutnej obrane, pričom obsah a rozsah tejto úvahy súdov nižšieho stupňa, ktorú nie je možné považovať za svojvoľnú, či arbitrárnu, dovolací súd v rámci dovolacieho konania, nie je oprávnený preskúmať, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom podľa § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou, Trestného poriadku, podľa ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

31. Obvinený preto vyššie uvedenými námietkami dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku z dôvodu neaplikovania § 25 Trestného zákona zjavne nenaplnil.

32. Vo vzťahu k výhradám obvineného týkajúcim sa aplikácie zásad ukladania trestu je potrebné uviesť,

že dovolateľ takýmto spôsobom namieta primeranosť trestu. Najvyšší súd preto skúmal, či jeho dovolanie nesmeruje aj k dôvodu plynúcemu z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, a to aj keď tento dovolací dôvod vo svojom dovolaní výslovne neoznačil (primerane R 120/2012).

33. Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

34. Citované ustanovenie predstavuje osobitný dovolací dôvod vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pokrývajúceho vo všeobecnosti chyby spôsobené nesprávnym použitím hmotnoprávneho ustanovenia. Z tohto dôvodu má vo vzťahu k nemu charakter špeciálneho ustanovenia („lex specialis“).

35. Jeho použitie prichádza do úvahy „len“ v dvoch základných situáciách, a to v prípade, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, teda pod dolnú alebo nad hornú jej hranicu alebo v prípade, že bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, pričom jednotlivé druhy trestu sú vymenované v ustanovení § 32 Trestného zákona.

36. Námetka primeranosti trestu tak nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, pretože sa netýka ani jednej z vyššie uvedených dvoch situácií, ale ani podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože posúdenie primeranosti trestu je výsledkom hodnotenia dôkazov týkajúcich sa trestu, pričom hodnotenie dôkazov je, ako to už bolo vyššie uvedené, skutkovou otázkou, ktorá je z dovolacieho prieskumu s ohľadom na znenie § 371 ods. 1 písm. i), text za bodkočiarkou, Trestného poriadku, vylúčená.

37. V prejednávanej veci bol obvinenému uložený trest odňatia slobody v zákonom stanovenej trestnej sadzbe - vo výmere 7 rokov (v znení Trestného zákona účinného v čase rozhodovania krajského súdu). V danom prípade bol obvinený uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, za spáchanie ktorého Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trestnú sadzbu v rozsahu od 4 do 10 rokov, pričom v zmysle druhej vety § 34 ods. 6 Trestného zákona, podľa ktorej za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje päť rokov, musí súd uložiť trest odňatia slobody, krajský súd dovolateľovi uložil tento druh trestu. Vzhľadom na to, že odvolací súd (vychádzajúc z vykonaného dokazovania) vzhliadol poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, použitím § 38 ods. 3 Trestného zákona, podľa ktorého ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, modifikoval zákonom ustanovené hranice trestných sadzieb v jeho zmysle. Za daných okolností krajský súd ukladal trest v upravenej sadzbe od 4 do 8 rokov. Z uvedeného je teda zrejmé, že obvinenému bol uložený trest v zákonom stanovenej trestnej sadzbe, a rovnako mu bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon pripúšťa.

38. Obvinený teda zjavne svojimi námietkami nenaplnil ani dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

39. Vzhľadom na to, že obvinený V. O. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku (ale ani žiadne iné), Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

40. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.